

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 45.

Niedziela, 12 (24) Lutego.

1867 r.

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących, po Świątach uroczystych i Niedzielach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 6, za 2-krotne kop. 9, za 3-krotne kop. 12. — Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — We wszystkim co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich.

Rok 4.

Prenumerata w Warszawie rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Pocztywych w Królestwie i Cesarstwie Rocznie rs. 9 kop. 20. Półrocznie rs. 4 kop. 60. Kwartalnie rs. 2 kop. 30. Miesięcznie kop. 80.

SPIS RZECZY

DZIAŁ URZĘDOWY. — Własna kancelaria Namiestnika król. polsk.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — **Telegramy.** — **Wiadomości telegraficzne.** — Wyjaśnienie. — Demoralizacja. — Panna Bogdanow. — Program koncertu Litoffa. — Prelekcja pr. Szokalskiego. — Teatr amatorski. — P. Jakowicka. — † Zyghr. Krasieński. — Kronika prowincjonalna. — Wypadek. — Pólmisek i solniczka. — Opera Ruslan i Ludmiła. — Jezuiści. — **Anglja.** Środki ostrożności. — Izba gmin. — **Austrja.** Sejmy. — Zaprzeczenie. — **Francja.** Reorganizacja armji; prawa o prasie i zgromadzeniach. — Podarunek cesarza. — **Hiszpanja.** Porozumienie. — **Turcja.** Powstanie turek. — **Korespondencja z Lwowa.** — Sprawozdanie o zakładach kredytowych cesarstwa za rok 1865 (dok.). — Departament rolnictwa i przemysłu. — Fejleton (Teatru Warszawskiego).

PRZEWODNIK WARSZAWSKI. —

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa,

dnia 11 (23) Lutego.

Zarząd Jenerał-Policmajstra w Królestwie Polskim, wydawał krewnym przestępców politycznych, dla przedstawiania do różnych władz rządowych, świadectwa, jakim karom mianowicie podlegli ci przestępcy. Korespondencja w tym przedmiocie, zgodnie z wolą Jenerał-Feldmarszałka Hrabiego Namiestnika, oddana została do Własnej JW. Hrabiego Namiestnika Kancelarji, wydawanie zaś pomienionych świadectw ustało. Lecz wiadomości o karach jakim podlegli wyżej wspomnieni przestępcy, będą udzielane przez Kancelarję, na żądanie władz rządowych, które tego potrzebować będą; świadectwa zaś w tym przedmiocie na prośby prywatne, wydawane nie będą.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa,

dnia 11 (23) Lutego.

Sprawa statku *Panhellenion* może spowodować ważne zawikłania, tem bardziej, że na ten

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Teatru Warszawskiego.

11 (23) lutego.

Trzy razy już artyści włoscy przedstawili na scenie naszej nową operę Grossmana „Rybak z Palermo”, o której zaraz po pierwszej reprezentacji, pobieżną daliśmy wzmiankę. Obecnie utwór ten domaga się od nas ściślejszego rozbioru.

Nic dziwnego, że fakt tak ważny, jakim jest pierwsze przedstawienie nowej opery, nie tylko u nas, gdzie oryginalne dramata liryczne rzadko się jawią na scenie, lecz i w każdej, najmuzykalniejszej nawet stolicy, wywołuje silne zajęcie. To też „Rybaka z Palermo” przyjęto w Warszawie z ciekawością wielką. Pochlebiali to publiczności, że utwór miejscowego kompozytora, doznał niebyłego dotąd zaszczytu, wykonania go przez artystów włoskich, i to należących do trupy tak wyborowej, jak goszcząca u nas w tegorocznym sezonie. Oklaskiwano więc wykonawców i przywoływano często autora, a trzecie przedstawienie, liczne i ożywione, dowiodło kompozytorowi serdecznego współczucia słuchaczy. — Lecz inna rzecz klaska w teatrze, a inna wypowiedzieć jawnie sąd o utworze nowym, skomponowanym zwłaszcza przez początkującego w swym zawodzie artystę... Każdy głośno uwielbia „Hugonotów”, „Mojżesza”, „Wilhelma Tella”, „Roberta”, „Niemeż z Porti-

ci” i cały szereg arcydzieł, uznanych już powszechnie za takie, lecz gdy idzie o wydanie sądu o dziele nowego, nieznanego kompozytora, każdy się lęka skompromitować swoją kompetencję muzykalną, wydaniem niewczesnej może pochwały — naganę to już łatwiej jakoś wyrazić przychodzi. Najczęściej jednak, zaskoczeni o wyjawienie zdania swego pseudoznawcy, wysilgają się z tak ciasnej sytuacji, za pomocą jakiegoś dowcipu, kosztem autora lub jego mozolnej pracy — dowcipu, który nic nie przysądza zasadniczo i gruntownie, bo to rzecz trudniejsza, lecz sili się ośmieszyć dzieło i jego twórcę.

Sami tylko publicyści, sprawozdawcy organów prasy, muszą i jawnie wypowiedzieć i ulegalizować nadto swoje pochwały lub zarzuty zarówno, chociaż i tym nawet, zdarzy się czasem zablądzić w ciasnych mianowcach...

Przechodząc od tego wstępu do samego już sprawozdania z nowej opery Grossmana, powiemy najprzód, że młody nasz kompozytor ma niezaprzeczony talent, a jeśli „Rybakowi z Palermo” zbywa na jednolitości w konstrukcji, jeśli w przeprowadzeniu myśli kompozytorskiej nie dostaje pożądanego związku, to największą część winy spływa na librecistę, który zamiast dramatu lub komedji, napisał tylko bezbarwną i ogołoconą całkiem z sytuacji klejnotkę, gdyż nie dał on kompozytorowi ani tła do rozprawienia kolołów, ani formy godnej napełnienia duchem. Płaski to

prawdopodobieństwo, szczególnież zważywszy na wypadki, jakie poprzedziły upadek księcia Kuzy.

W ciele prawodawczym francuzkiem rozprawy jeszcze się nie zaczęły. Dotąd zameldowano dwie interpelacje: p. Lanjuinais z powodu zmian zaprowadzonych w dekrete z 24-go listopada, a mianowicie zniesienia adresu, i p. Picard, co do szanowania tajemnicy listów, z powodu okólnika jeneralnego dyrektora poczt. Wkrótce ma być wniesiona interpelacja p. Thiersa co do spraw zagranicznych. Objasnienia rządu co do tych ostatnich, nie będą się różniły zapewne od oświadczenia *Monitora wieczornego*, który tak samo jak mowa tronowa i księga niebieska przeprowadza myśl, że potęga Francji nie może być zagrożona przez postęp sąsiadów. Prace rady stanu nad projektem o reorganizacji armji, już zostały ukończone, ale niewątpliwie projekt ten spotka opór w ciele prawodawczym nawet ze strony niektórych członków większości. Projekta do praw o prasie i o zgromadzeniach publicznych, zostały już wypracowane przez osobną komisję, ale zawierają tak drakońskie postanowienia, niezgodne z myślami wyrażonemi w liście cesarza Napoleona z 19-go stycznia, że należy się spodziewać, iż rada stanu je odrzuci.

Wiadomość z Londynu o uszkodzeniu telegrafu z Valentia do Londynu, jakkolwiek takowe zaraz zostało naprawione, wskazując, że w południowo-zachodniej części Irlandji znajdują się pojedyncze oddziały fenienów, które nie ośmielając się na większe przedsięwzięcia, przerywają komunikacje telegraficzne. Mowa tronowa królowej Wiktorji dawała do zrozumienia, iż zawieszenie *habeas corpus* nie będzie utrzymane nadal. Wszelako nowe usiłowania fenienów, skłoniły ministrów do wniesienia bilu żądającego jeszcze utrzymania na pewien czas tego zawieszenia. Jednocześnie wszelako, gabinet ma wnieść bil o środkach polepszenia położenia Irlandji.

koncept młodego księcia (p. Zacchi), któremu podczas balu przychodzi kaprys zamienić ubiór z rybakim (p. Corsi), nie wiedzieć dla czego nawet, i powstałe ztąd nieporozumienia, z których najważniejszemi są, że margrabina zalecająca się księciu, ściga przebranego za rybaka, lecz ściga jedynie nutami głosu pani Vanzini — i że narzeczona rybaka Ninetta (p. Zacchi-Giovanoni) lamentuje przed ubranym w jego kostjum księciem nad wspólną ich niedołą!! Dodajmy do tego, że nieporozumienia te oparte są na grubej, nieprawdopodobnej ciemnocie, wzroku i umysłu zarówno — albowiem trudno przypuścić, ażeby kochanka rybaka, Ninetta, omyliła się do tego aż stopnia, by wziąć zań innego mężczyznę w podobnym kostjumie, który nawet maski nie nosi ani twarzy od niej nie odwraca i to przez cały kwadrans wspólnego śpiewania! Ma to niby usprawiedliwiać noc panująca wówczas na scenie — lecz jeśli noc jest tak ciemna, że twarzy rozróżnić nie można, to i podobieństwo ubioru nic nie znaczy — a zostaje tylko głos, którym przecież księżę i rybak różnią się najzupełniej, zwyczajnie jak baryton z tenorem!... Że tam później z powodu sztydzącej z samego siebie piosnki księcia, nuconej przezeń już w rybakim ubiorze — zbiry ścigają i aresztują Carla, że księżę objawszy rządy po tylko co zmarłym ojcu, uwalnia go, i że naiwny rybak, nie wierzący przed chwilą ani przysięgom ani łzom Ninetty, iż mu się nie-

